

Številka: 007-197/2012-10
Ljubljana, 4. 6. 2012
EVA: 2012-2030-0015
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE <u>Gp.gs@gov.si</u>
ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-I) – skrajšani postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN in 08/12) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji</p> <p style="text-align: center;">S K L E P</p> <p>»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-I) – EVA 2012-2030-0015 in ga na podlagi prve alineje prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10) posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem po skrajšanem postopku.«</p> <p style="text-align: center;">dr. Božo Predalič GENERALNI SEKRETAR</p> <p>PREJMEJO:</p> <ul style="list-style-type: none">- ministrstva- vladne službe
2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
Mag. Vesna Juvan Gotovac, sekretarka, Služba za lokalno samoupravo, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo Dr. Roman Lavtar, sekretar, Služba za lokalno samoupravo, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo
2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:
Dr. Senko Pličanič, Minister Nevenka Vratinar, vodja Službe za lokalno samoupravo, MPJU Mag. Vesna Juvan Gotovac, sekretarka, Služba za lokalno samoupravo, MPJU

Dr. Roman Lavtar, sekretar, Služba za lokalno samoupravo, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo		
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:		DA
4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
V skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Ur. list št. 92/07, uradno prečiščeno besedilo in 105/10) Vlada Republike Slovenije predlaga obravnavo predloga po skrajšanem postopku. Predlog zakona vsebuje manj zahtevne uskladitve zakona s pravom Evropske unije.		
4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva		
V skladu s slovensko zakonodajo morajo državljani drugih držav članic EU za pridobitev aktivne in pasivne volilne pravice za lokalne volitve v Republiki Sloveniji prebivati v Sloveniji najmanj pet let, medtem ko za slovenske državljane takšna omejitev ne velja. V skladu s členom 3 Direktive št. 94/80 (ES) z dne 19. decembra 1994 ter njenima spremembama: Direktiva št. 96/30 (ES) z dne 13. maja 1996 in Direktiva št. 2006/106 (ES) z dne 20. novembra 2006 imajo državljani EU, ki izpolnjujejo enake pogoje glede aktivne in pasivne volilne pravice, kakor jih njihova država prebivanja določa za svoje državljane, aktivno in pasivno volilno pravico. Vendar pa v slovenskem primeru pogoj petletnega prebivanja velja samo za državljane drugih držav članic EU. Zato pomeni predlog sprememb Zakona o lokalnih volitvah uskladitev zakona s pravom EU.		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR		
/samo, če izbere DA pod točko 6 a)/		

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

/samo, če izbere NE pod točko 6 a)/

Pri označevanju volilne pravice v evidenci volilne pravice (pregled volilne pravice takoj po uveljavitvi zakona), za kar bo potrebna nadgradnja evidence, ki bo po oceni Ministrstva za notranje zadeve znašala 3.000 EUR.

Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
Ministrstvo za notranje zadeve (1711)	1711-05-0005 Centralne evidence	9607 Nadgradnja in vzdrževanje registrov upravno notranjih zadev		3.000

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja **DA**

/Če NE, navesti razlog za ne objavo:/

/Če DA:

Datum objave: 17. 5. 2012

V razpravo so bile vključene: Skupnost občin Slovenije (SOS), Združenje občin Slovenije (ZOS) in Združenje mestnih občin Slovenije (ZMOS)

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Datum pošiljanja: 17. 5. 2012

Gradivo je usklajeno:

- Služba Vlade RS za zakonodajo
- Ministrstvo za notranje zadeve

v **celoti**/pretežno/delno

Bistvena nerešena vprašanja:

– Statistični urad RS je predlagal dopolnitev 72. člena, ki določa, katere podatke mora vsebovati kandidatna lista. Zaradi statističnih potreb kandidatov želi urad spremljati tudi izobrazbo kandidatov. MPJU ocenjuje, da bi 72. člen zahteval posebno obravnavo, ki se nanaša tudi na druge nujne podatke (npr. spol kandidata zaradi ugotavljanja enake zastopanosti spolov), zato bi odpiranje drugih členov zahtevalo odstop od predloga za skrajšani postopek. Zaradi uskladitve z evropsko direktivo je časovna komponenta bistvena, hitra sprememba ZLV pa dogovorjena z Evropsko komisijo. Bo pa predlog SURS preučilo in upoštevalo pri morebitni naslednji noveli ZLV.

Priložiti mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno/

10. Gradivo je lektorirano

NE

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	DA
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...	

dr. Senko Pličanič
MINISTER

PRILOGA:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-I) – skrajšani postopek, EVA 2012-2030-0015

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (ZLV-I) – skrajšani postopek, EVA 2012-2030-0015**I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA****1.1 Ocena stanja**

Uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva, ureja Direktiva št. 94/80 (ES) z dne 19. decembra 1994 ter njeni spremembi: Direktiva št. 96/30 (ES) z dne 13. maja 1996 in Direktiva št. 2006/106 (ES) z dne 20. novembra 2006 (v nadaljnjem besedilu: Direktiva). Prva, delna uskladitev Zakona o lokalnih volitvah (Ur. list RS, št. 94/07-uradno prečiščeno besedilo in 45/08)(v nadaljevanju: ZLV) z Direktivo je bila opravljena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah, ZLV-D (Ur. list RS, št. 51/02). Ta zakon je opredelil aktivno volilno pravico – pravico voliti člane občinskega sveta in župana - vseh v Sloveniji stalno živečih tujcev, pri čemer tujcev ni ločeval na državljane Evropske unije in druge tujce. Tako so tujci s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji na rednih lokalnih volitvah jeseni 2002 prvič volili župane in člane občinskih svetov v občinah, v katerih prebivajo. Druga uskladitev z Direktivo je sledila v letu 2005 s sprejetjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah, ZLV-E (Ur. list RS, št. 72/05). Nov drugi odstavek 5. člena je določil, da ima pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Enaka aktivna volilna pravica velja tudi za volitve župana, medtem ko je pasivna volilna pravica, to je pravica biti voljen za župana, omejena na državljana Republike Slovenije.

Direktiva od držav članic EU zahteva zagotovitev aktivne in pasivne volilne pravice na lokalni ravni za tujce, državljane držav članic Evropske unije. Direktiva je bila sprejeta na podlagi določbe prvega odstavka 19. člena (prej 8b. člen) Rimske pogodbe, ki določa, da ima vsak državljan EU, ki prebiva v državi članici, nima pa njenega državljanstva, pravico v tej državi voliti in biti voljen na občinskih volitvah pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Direktiva ureja le volilno pravico državljanov drugih držav članic EU, ki prebivajo na ozemlju zadevne države. V ničemer pa ne posega v urejanje volilne pravice lastnih državljanov, ki prebivajo v drugi državi, članici ali nečlanici EU, niti ne ureja volilne pravice državljanov tretjih držav. Pravico voliti in pravico biti izvoljen (aktivna in pasivna volilna pravica) na lokalnih volitvah ima vsak državljan EU, ki ni obenem državljan države, v kateri prebiva. Dodaten pogoj je, da mora taka oseba izpolnjevati vse druge pogoje, ki jih država predpisuje tudi za svoje državljane (3. člen). Zlasti to velja za pogoj stalnega prebivališča, pa tudi, če država za izvrševanje volilne pravice predpisuje določeno minimalno obdobje bivanja v lokalni skupnosti, v kateri oseba želi izvrševati svojo volilno pravico. Po drugi strani pa Direktiva določa, da če država predpiše pogoj določenega minimalnega obdobja bivanja na ozemlju te države, je ta pogoj za državljane EU izpolnjen, če so enako obdobje prebivali v katerikoli drugi državi članici (4. člen).

Evropska komisija je dne 9.3.2012 sprejela Poročilo komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi Direktive 94/80/ES o volilni pravici in pravici do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki bivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (v nadaljnjem besedilu: poročilo). Poročilo določa, da je udeležba na lokalnih volitvah določena v členu 40 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, členu 22(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije in Direktivi. Konec leta 2010 je več kot 8 milijonov volilnih upravičencev državljanov EU bivalo v

državi članici, ki ni njihova matična država. Največje število takih je bilo ugotovljeno v Nemčiji, Združenem kraljestvu in Italiji ter Franciji, Španiji in Belgiji. To pomeni, da je 8 milijonov državljanov EU lahko volilo na lokalnih volitvah v državi članici bivanja. Kljub takšnim številkam poročilo ugotavlja, da je zgolj sorazmerno malo teh državljanov dejansko uresničilo svojo volilno pravico na lokalnih volitvah.

V poglavju o napredku pri prenosu Direktive je v poročilu prvič ocenjena nacionalna zakonodaja, ki so jo sprejele države članice, ki so pristopile k EU od leta 2004. Na podlagi podatkov o nacionalnih ukrepih prenosa, ki so jih sporočile države članice, je mogoče raven prenosa Direktive v zakonodajo vseh držav članic šteti za zadovoljivo. Kljub temu poročilo obravnava nekatera vprašanja nepravilnega ali nepopolnega prenosa, da se prepreči nepravilno izvajanje, ki bi lahko oviralo celovito uresničevanje volilnih pravic.

V Republiki Sloveniji in Litvi naj bi bile določbe člena 3 in 4 Direktive nepravilno prenesene: v teh državah članicah imajo državljani EU, ki nimajo njihovega državljanstva, aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah šele po določenem minimalnem obdobju bivanja, medtem ko za državljane ni take zahteve. Poleg tega ta zakonodaja ne določa možnosti, da je treba v primeru pogojenosti volilne pravice z minimalnim obdobjem bivanja za državljane EU, ki niso državljani države članice bivanja, šteti da izpolnjujejo to zahtevo, tudi če so v takem obdobju bivali v kateri koli državi članici izven države članice bivanja. Evropska komisija, Generalni direktorat za pravosodje, Direktorat C: Temeljne pravice in državljanstvo Unije je dne 28. 10. 2011 po preučitvi ZLV in Zakona o evidenci volilne pravice (Ur. list RS, številka 01/07 – uradno prečiščeno besedilo)(v nadaljnjem besedilu: ZEVP), ki predstavljata osnovno nacionalno zakonodajo, ki Direktivo prenaša v slovenski pravni red, ugotovil, da morajo v skladu s slovensko zakonodajo državljani drugih držav članic za pridobitev aktivne in pasivne volilne pravice za lokalne volitve v Republiki Sloveniji prebivati v Sloveniji najmanj pet let, medtem ko za slovenske državljane takšna omejitev ne velja. V skladu s členom 3 Direktive imajo državljani EU, ki izpolnjujejo enake pogoje glede aktivne in pasivne volilne pravice, kakor jih njihova država prebivanja določa za svoje državljane, aktivno in pasivno volilno pravico. Vendar pa v slovenskem primeru pogoj petletnega prebivanja velja samo za državljane drugih držav članic EU. Zato se Komisiji zdi, da je Direktiva nepravilno prenesena. Republika Slovenija je obvestila Komisijo, da se strinja s spremembo domače zakonodaje, da se zagotovi popolna skladnost z Direktivo. Sprememba zakonodaje zajema ZLV in ZEVP.

Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve je novembra 2011 v Republiki Sloveniji prebivalo skupaj 9.441 državljanov držav članic EU, od tega 1.210 z dovoljenjem za stalno bivanje in 8231 z dovoljenjem oz. potrdilom za začasno prebivanje. V tabeli so prikazani podatki po upravnih enotah.

Tabela: Državljanji držav članic EU z dovoljenjem za stalno bivanje in z dovoljenjem/potrdilom za začasno prebivanje po upravnih enotah.

Vir: Ministrstvo za notranje zadeve, podatki na dan 14.11. 2011

	Dovoljenje za stalno prebivanje	Dovoljenje/potrdilo za začasno prebivanje
1 Ajdovščina	6	96
2 Brežice	18	90
3 Celje	36	142
4 Cerknica	4	186
5 Črnomelj	9	82
6 Domžale	24	269
7 Dravograd	3	15
8 Gornja Radgona	12	47
9 Grosuplje	14	116
10 Hrastnik	1	3
11 Idrija	4	104
12 Ilirska Bistrica	6	35

13	Izola	20	139
14	Jesenice	15	83
15	Kamnik	19	153
16	Kočevje	9	34
17	Koper	53	594
18	Kranj	46	418
19	Krško	13	62
20	Laško	5	23
21	Lenart	13	37
22	Lendava	23	101
23	Litija	3	14
24	Ljubljana	239	1579
25	Ljutomer	5	34
26	Logatec	6	47
27	Maribor	89	560
28	Metlika	114	23
29	Mozirje	4	52
30	Murska Sobota	27	150
31	Nova Gorica	35	290
32	Novo mesto	21	137
33	Ormož	1	51
34	Pesnica	15	32
35	Piran	40	231
36	Postojna	9	71
37	Ptuj	21	138
38	Radlje ob Dravi	2	41
39	Radovljica	28	252
40	Ravne na Koroškem	7	59
41	Ribnica	3	43
42	Ruše	6	32
43	Sevnica	7	104
44	Sežana	28	483
45	Slovenj Gradec	3	24
46	Slovenska Bistrica	23	56
47	Slovenske Konjice	11	203
48	Šentjur pri Celju	7	14
49	Škofja Loka	13	89
50	Šmarje pri Jelšah	18	62
51	Tolmin	17	144
52	Trbovlje	1	10
53	Trebnje	6	126
54	Tržič	9	34
55	Velenje	13	66
56	Vrhnika	12	43
57	Zagorje ob Savi	1	13
58	Žalec	13	95
	SKUPAJ	1210	8231

Državni organi s Republiko Slovenijo nimajo pravne podlage za spremljanje volilne udeležbe tujcev, zato podatkov o tem, koliko tujcev in koliko državljanov držav članic EU se je udeležilo

lokalnih volitev, ni. Vsekakor pa jih pristojni državni organ v skladu z volilno zakonodajo po izpolnitvi pogojev (dovoljenje za stalno prebivanje) vpiše v volilni imenik, pripravljen za lokalne volitve, volilni organi pa jim na podlagi vpisa v volilni imenik pošljejo vabilo na volitve. Z uveljavitvijo novele zakona bo tako v skladu s pravom EU dobilo volilno pravico tudi preostalih 7021 državljanov EU, ki niso državljani Republike Slovenije in imajo dovoljenje oziroma potrdilo za začasno prebivanje.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je v slovenski pravni red celovito prenesti Direktivo št. 94/80(ES) glede uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov EU, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva. Cilj prenosa pomeni preprečitev nepravilnega izvajanja člena 3 in 4 Direktive na način, da bo v zakonu zajeta možnost uresničevanja volilne pravice tako kategoriji državljanov EU, ki lahko v Republiki Sloveniji prebivajo stalno (z izdanim dovoljenjem za stalno bivanje) ali začasno (z izdanim potrdilom o prijavi prebivanja).

Poročilo komisije Evropskemu parlamentu in svetu o uporabi direktive 94/80/ES o volilni pravici in pravici do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov unije, ki bivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (COM (2012) 99 final) z dne 9.3.2012 navaja, da vsakodnevne odločitve lokalnih organov neposredno vplivajo na položaj državljanov na gospodarskem, socialnem in kulturnem področju. Poročilo ocenjuje tudi, ali je še upravičeno, da se na podlagi člena 22(1) PDEU nekaterim državam članicam prizna pravica do odstopanja od določb. Člen 12(4) Direktive določa, da Komisija do 31. decembra 1998 in za tem vsakih šest let predloži o tem poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Zadnje poročilo o odstopanju je bilo sprejeto leta 2005. Unija temelji na vrednoti spoštovanja demokracije (člen 2 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: PEU)) in vsak državljan Unije ima pravico sodelovati v demokratičnem življenju Unije. Zato je pomembno jamčiti načela udeležbe v demokraciji med drugim z zagotavljanjem udeležbe vseh državljanov Unije in s prizadevanjem za dvig udeležbe. Jamčenje načel participativne demokracije je osnovnega pomena zlasti na lokalni ravni, kjer sprejete odločitve neposredno vplivajo na položaj državljanov. Zmanjšanje udeležbe v demokratičnem življenju v smislu nizke udeležbe na volitvah lahko povzroči nezaželeno poslabšanje statusa predstavniške demokracije.

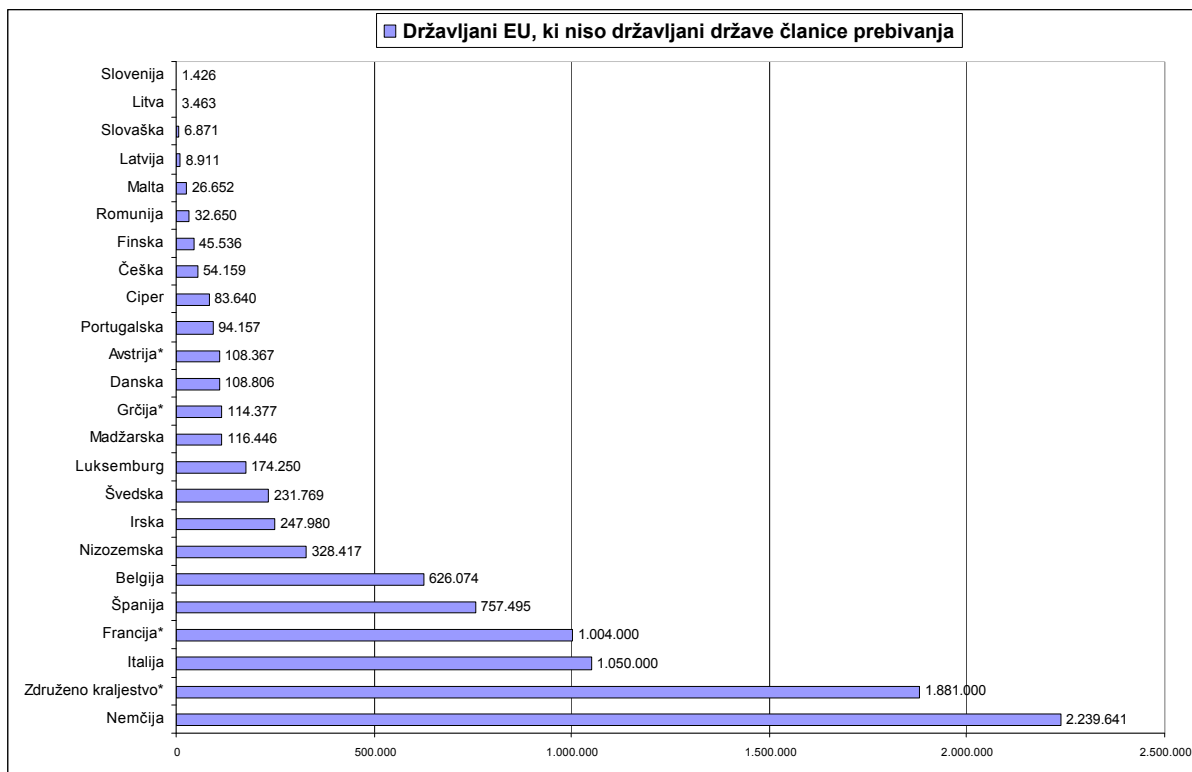
V večini držav članic je bila volilna udeležba na evropskih volitvah 7. 6. 2009 manjša kot 50 %, glede zadnjih lokalnih volitev pa je trend v več državah članicah podoben. Komisija v skladu z ustanovnimi načeli Unije meni, da je bistvenega pomena spremeniti ta trend tako, da se okrepi povezava med volivci in izvoljenimi predstavniki ter okrepi legitimnost odločitev slednjih. V tem smislu je bila krepitev volilnih pravic državljanov opredeljena kot ena od političnih prednostnih nalog Stockholmskega programa. Stockholmski akcijski načrt z dne 20. aprila 2010 poudarja, kako je 'omogočanje in spodbujanje sodelovanja državljanov v demokratičnem življenju Unije' ključno za zблиževanje državljanov z evropskim projektom. Večja udeležba na volitvah v Evropski parlament je želja vseh. Pravico državljanov voliti in biti voljen na lokalnih in evropskih volitvah v kraju njihovega stalnega prebivališča je treba še bolj spodbujati in krepiti (iz Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij - Zagotavljanje območja svobode, varnosti in pravice za državljane Evrope Akcijski načrt izvajanja stockholmskega programa – COM(2010) 0171 final.i).

Na zadnjih lokalnih volitvah v velikih mestih, večinoma glavnih mestih, držav članic, je stopnja volilne udeležbe v sedmih državah članicah znašala od 50 do 60 odstotkov. Volilna udeležba je bila nižja od 50 % v desetih od teh občin. Na splošno se v dvajsetih državah članicah več kot tretjina volilnih upravičencev ni udeležila zadnjih lokalnih volitev v glavnem mestu. Udeležba v drugih mestih, ki niso glavna mesta je – odvisno od velikosti – celo nižja. Čeprav je na splošno volilna udeležba na lokalnih volitvah večja kot na evropskih volitvah, obstajajo izjeme, kot so mesta: Atene, Budimpešta, Kopenhagen in Riga. Na splošno podatki o volilni udeležbi na lokalnih volitvah razkrivajo politično nezadovoljstvo državljanov. Odpravljanje demokratičnega

primanjkljaja ostaja izziv za države članice in evropske institucije ter za izvoljene lokalne oblasti po celi Uniji.

Tabela: Število državljanov EU, ki niso državljani države članice prebivanja, v 24 državah članicah EU

Vir: Evropska komisija, Generalni direktorat za pravosodje, 2012

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona so:

- **Načelo uskladitve pravnega reda** Republike Slovenije s pravnim redom EU;
- **Načelo pravne varnosti**, ki bo zagotovljeno s pravilnim prenosom Direktive v ZLV;
- **Načelo sodelovanja vseh državljanov EU** v demokratičnem življenju na lokalni ravni.

Lokalni organi so oblika vlade, ki je najbližje državljanom. Udeležba na lokalnih volitvah, bodisi kot volivec bodisi kot kandidat, je temeljna pravica, določena v členu 40 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah; državljanom omogoča vključevanje v demokratično življenje in vpliv na postopek odločanja. Poleg tega takšno sodelovanje državljanom EU, ki bivajo v državi članici, ki ni njihova matična država, omogoča, da se bolje vključijo v politično in družbeno življenje družbe gostiteljice. Podobno kot člen 40 Listine tudi člen 22(1) PDEU določa, da ima vsak državljan Unije, ki biva v državi članici, nima pa njenega državljanstva, pravico, da v tej državi voli in je voljen na občinskih volitvah pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Podrobno je bila ureditev za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah določena z Direktivo Sveta 94/80/ES. V skladu s členom 13 Direktive je Komisija prvo poročilo o prenosu in izvajanju Direktive sprejela leta 2002. To poročilo prvič širše obravnava udeležbo v lokalni demokraciji in ocenjuje dejanski prenos in izvajanje Direktive v državah članicah, ki leta 2002, ko je bilo sprejeto prvo poročilo, še niso bile članice Unije. Čeprav so vse države članice prenesle Direktivo, je treba več ovir, ki onemogočajo celovito uresničevanje volilnih pravic, odpraviti z zagotavljanjem pravnega izvajanja in prenosa njenih določb.

Že omenjeno Poročilo Komisije o uporabi Direktive iz leta 2012 pa prispeva k izvajanju ukrepa 18 Poročila Komisije o državljanstvu EU iz leta 2010, s tem, da je njegov namen spodbuditi, da države članice celovito uveljavljajo volilne pravice državljanov EU v državi članici bivanja in da ustrezno seznanijo državljane EU o njihovih volilnih pravicah. V ta namen Poročilo ocenjuje poznavanje in uporabo volilnih pravic državljanov EU na lokalnih volitvah in se osredotoča na informativne ukrepe, ki jih države članice uvedejo v skladu z določbami Direktive.

2.3 Poglavitne rešitve

Vstop in prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji ureja Zakon o tujcih (Ur. list RS, št. 50/2011 in popravek 57/2011)(v nadaljnjem besedilu: ZTuj), ki v XIII. poglavju ureja vstop in prebivanje tistih tujcev, ki so državljani držav članic EU in njihovih družinskih članov ter družinskih članov slovenskih državljanov. V 118. členu ZTuj je določeno, da državljan EU lahko v Republiko Slovenijo vstopi z veljavno osebno izkaznico ali veljavnim potnim listom in lahko le na njuni podlagi v Republiki Sloveniji prebiva tri mesece od dneva vstopa v državo (119. člen ZTuj). Če želi državljan EU na območju Republike Slovenije prebivati dlje kot tri mesece, mora pred potekom trimesečnega prebivanja pri upravni enoti, na območju katere prebiva, prijaviti prebivanje, to je zaprositi za izdajo potrdila o prijavi prebivanja. Potrdilo o prijavi prebivanja se izda iz razlogov, določenih v ZTuj, ki so: zaposlitev ali delo, samozaposlitev, izvajanje storitev, študij ali druge oblike izobraževanja ali drugi razlogi. Potrdilo o prijavi prebivanja se izda z veljavnostjo pet let oziroma za čas nameravanega prebivanja državljana EU v Republiki Sloveniji, če je ta krajši od petih let. Po petih letih lahko državljan EU v Republiki Sloveniji pridobi dovoljenje za stalno prebivanje. Za izdajo navedenega dovoljenja mora izpolniti pogoj petletnega neprekinjenega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi potrdila o prijavi prebivanja in ne sme predstavljati nevarnosti za javni red in varnost Republike Slovenije. V skladu z ZTuj mora pristojni organ, to je upravna enota, o prošnji državljana EU za izdajo potrdila o prijavi prebivanja odločiti čim prej, najpozneje pa v enem mesecu od prejema popolne prošnje. Kadar je zaradi ugotovitve obstoja razlogov za zavrnitev izdaje potrdila o prijavi stalnega prebivanja potrebno izvesti poseben ugotovitveni postopek, pa mora upravna enota o prošnji odločiti najpozneje v treh mesecih.

Da bi bila volilna pravica državljana države EU, ki biva v Sloveniji, usklajena z Direktivo, mora ZLV določiti volilno pravico tako, da natančneje opredeli pojem stalnega ali začasnega prebivališča, pri čemer se ne posega v pogoj pridobitve stalnega prebivališča po ZTuj za državljana države EU – pet let neprekinjenega bivanja.

Sprememba oziroma dopolnitev 5. člena ZLV zajame možnost uresničevanja volilne pravice dveh kategorij državljanov EU:

- tistih, ki v Republiki Sloveniji prebivajo stalno, kar pomeni, da imajo veljavno dovoljenje za stalno bivanje in prijavljeno stalno prebivališče v RS, in
- tistih, ki v Republiki Sloveniji prebivajo začasno, torej z veljavnim potrdilom o prijavi prebivanja in prijavljenim začasnim prebivališčem v RS.

Način in postopek prijave in odjave stalnega in začasnega prebivališča ureja Zakon o prijavi prebivališča (Ur. list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo in 111/07). K prijavi stalnega oziroma začasnega prebivališča zakon zavezuje tudi tujce. Prijava oziroma evidentiranje tujca na konkretnem naslovu je namreč predpogoj za določitev naslova za uresničevanje volilne pravice (torej območja, na katerem uresničuje svojo volilno pravico na lokalnih volitvah). Podatek o naslovu pa je prav tako tudi sestavni del volilnega imenika skladno z določbo drugega odstavka 19. člena ZEVP. Iz predlagane dopolnitve drugega odstavka 5. člena prav tako izhaja, da zgolj izdaja dovoljenja za stalno prebivališče oziroma potrdila o prijavi prebivanja po ZTuj ne zadostuje za uresničevanje volilne pravice, temveč mora imeti posameznik v Republiki Sloveniji tudi dejansko prijavljeno začasno ali stalno prebivališče skladno z določbami Zakona o prijavi prebivališča.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva. Sredstva iz državnega proračuna za izvajanje zakona niso potrebna.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona nima posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva. Sredstva iz državnega proračuna za izvajanje zakona niso potrebna.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona je prilagojen pravu Evropske unije.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Koncept državljanstva Evropske unije, leta 1992 uveden z Maastrichtsko pogodbo, je dodal novo politično razsežnost do takrat pretežno gospodarski naravi evropskega povezovanja. Vsaka oseba, ki ima državljanstvo države članice EU, je zdaj samodejno tudi državljan Evropske unije. Državljanstvo EU ne nadomešča nacionalnega državljanstva. Namesto tega vsem državljanom EU podeljuje dodatne pravice, ki jih zagotavljajo Pogodbe EU in ki so v središču njihovega vsakdanjega življenja. Kot je že večkrat navedlo Sodišče Evropske unije, je namen državljanstva EU, da postane temeljni status državljanov držav članic, ki tistim v enakem položaju omogoča, da so neodvisno od državljanstva enako pravno obravnavani v okviru Pogodbe. V skladu s tem so se z državljanstvom EU posamezne pravice močno povečale. Sodišče je še zlasti razsodilo, da lahko državljanji prebivajo v drugi državi članici samo kot državljanji Unije, in s tem državljanstvo EU priznalo kot vir pravic do prostega gibanja. Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe so se koncept državljanstva EU in s tem povezane pravice okrepili na več načinov. Pravice državljanov EU so izrecno navedene v Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU), jasno pa je tudi navedeno, da ta seznam ni izčrpan. Poleg tega je pravica državljanov EU, da v tretjih državah uživajo zaščito diplomatskih in konzularnih organov vseh držav članic, kot individualna pravica jasno določena v členu 20(2)(c) PDEU, še podrobneje pa je obravnavana v členu 23 PDEU, ki Komisiji tudi daje pristojnost za zakonodajne predloge na tem področju. Poleg tega Lizbonska pogodba dopolnjuje državljanske pravice z uvedbo nove pravice, državljanske pobude, ki omogoča, da en milijon državljanov Komisijo pozove k pripravi zakonodajnih predlogov. Vidik državljanov je potrjen v novi opredelitvi članov Evropskega parlamenta kot „predstavnikov državljanov Unije“, in ne preprosto kot „predstavnikov narodov držav, združenih v Skupnosti“. Pravice, povezane z državljanstvom EU, so določene tudi v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Ta pravno zavezujoča listina pomeni velik napredek pri politični zavezanosti EU za temeljne pravice. V skladu s preambulo Listine Unija „posameznika postavlja v središče svojih dejavnosti z vzpostavitvijo državljanstva Unije in oblikovanjem območja svobode, varnosti in pravice“. Državljanke pravice so trdno zasidrane v primarni zakonodaji EU, natančneje obravnavane pa v sekundarni zakonodaji. Vsi, ki izkoriščajo prednosti evropskega projekta z razširitvijo vidikov svojega življenja prek nacionalnih meja s potovanjem, študijem, delom, poroko, upokojitvijo, nakupom ali dedovanjem nepremičnine, volitvami ali samo spletnim nakupovanjem pri podjetjih s sedežem v drugi državi članici, bi morali v celoti uživati pravice, ki izhajajo iz Pogodb.

Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2010 z naslovom „Odpravljanje ovir za pravice državljanov EU“ – COM(2010) 603 final navaja, da se je načelo prostega gibanja oseb v EU v zadnjih 40 letih nenehno razvijalo, tako da zdaj vključuje vse državljanke EU. To je ena najpomembnejših in

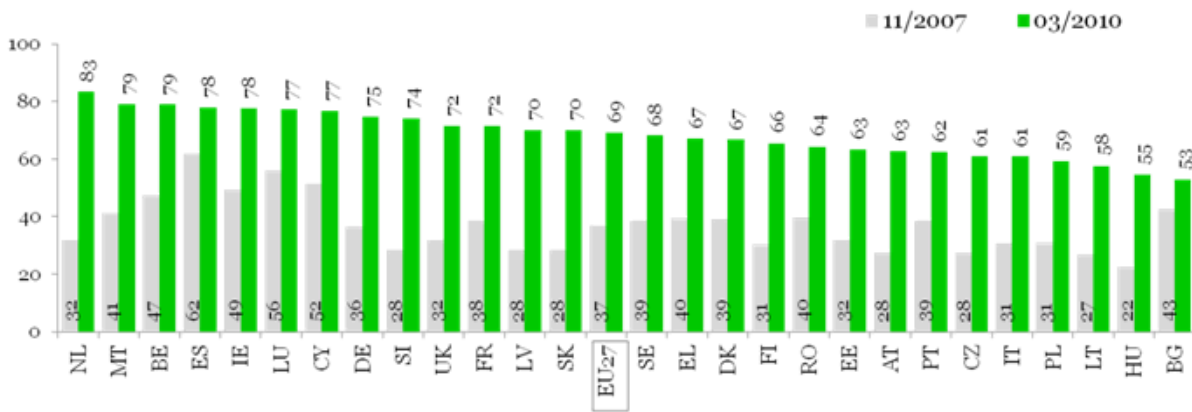
najbolj cenjenih pravic državljanov EU. Raziskave, izvedene leta 2010, so pokazale, da skoraj devet od desetih državljanov EU pozna to pravico ter jo jemlje za samoumevno, saj je po njihovem mnenju to njihova temeljna pravica, ki jo imajo kot državljani EU. V letu 2009 je po ocenah 11,7 milijona državljanov EU živel v drugi državi članici, raziskave pa kažejo, da bi jih lahko to pravico enkrat v življenju izkoristilo veliko več. Medtem ko večine (54 %) državljanov, anketiranih v letu 2009, delo v drugi državi članici ni zanimalo ali pa se jim je s tem zdelo povezanih preveč ovir, pa je skoraj ena petina Evropejcev (17 %) v prihodnosti dejansko nameravala delati v tujini. V letu 2009 so vprašanja v zvezi s prebivališčem pomenila največji delež (38 %) vseh pritožb v zvezi z delovanjem enotnega trga. Ta podatek kaže, da se državljani EU zavedajo te pravice in se srečujejo s številnimi ovirami.

Tabela: Eurobarometer o poznavanju volilnih pravic, ki jih imajo državljani držav članic EU

Vir: Evropska komisija

Poznavanje volilnih pravic, ki jih imajo državljani EU, 2007-2010

Državljan EU, ki biva v [NAŠI DRŽAVI], ima pravico voliti in kandidirati na lokalnih volitvah – Drži

Q1(2010). Za vsako od izjav, ki jih bom prebral, mi prosim povejte, ali drži ali ne drži: Q4(2007). Dejansko so vsi državljani držav članic EU "državljeni Evropske unije". Katere pravice ima po vašem mnenju državljan Evropske unije?
 Osnova: vsi respondenti, % na državo
 Prikazani pravilni odgovori

Državljan EU, ki ne živijo v svoji državi članici, imajo pravico voliti in kandidirati na lokalnih volitvah. Ta pravica je podrobneje urejena z že omenjeno Direktivo št. 94/80 (ES) z dne 19. decembra 1994 ter njenima dopolnitvama (Direktiva št. 96/30 (ES) z dne 13. maja 1996 in Direktiva št. 2006/106 (ES) z dne 20. novembra 2006). Ta med drugim od vseh 27 držav članic EU zahteva, da z domačo zakonodajo to pravico uredijo skladno z direktivo. Kljub dejstvu, da imajo vse države članice EU notranji pravni red prilagojen evropskemu, Evropska komisija v svojih poročilih, ki zadevajo bodisi državljanstvo EU bodisi samo volilno pravico in pravico do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki bivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva, ugotavlja, da nekatere države članice državljanov EU ustrezno ne obveščajo o tej pravici oziroma še vedno obstajajo določene ovire, ki državljanom EU ne omogočajo v polnosti uresničevati to pravico. Na primer, pri vpisu v volilni imenik nekatere države članice zahtevajo od državljanov EU, ki prihajajo iz drugih držav članic, da izpolnjujejo dodatne pogoje, zaradi česar ne morejo uveljavljati volilnih pravic pod enakimi pogoji kot državljani te države (nacionalna osebna izkaznica, obveznost obnove prijave za vsake evropske volitve, stalno prebivališče, itd.). Takšni pogoji so v nasprotju z zakonodajo EU. Tako državljani EU iz drugih držav članic, ki živijo tam, ne morejo v celoti sodelovati v političnem življenju in uresničevati svojih volilnih pravic. S predlogom zakona bo v slovenski pravni red v celoti implementirana Direktiva št. 94/80 (ES).

V dveh državah članicah (Slovenija in Litva) so po ugotovitvah Evropske komisije določbe člena 3 in 4 Direktive nepravilno prenesene: v teh državah članicah imajo državljani EU, ki nimajo njihovega državljanstva, aktivno in pasivno volilno pravico na lokalnih volitvah šele po določenem minimalnem obdobju bivanja, medtem ko za državljane ni take zahteve. Poleg tega

ta zakonodaja ne določa možnosti, da je treba v primeru pogojenosti volilne pravice z minimalnim obdobjem bivanja za državljane EU, ki niso državljani države članice bivanja, šteti da izpolnjujejo to zahtevo, tudi če so v takem obdobju bivali v kateri koli državi članici izven države članice bivanja.

6 DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov: /

Državni organ, pristojen za vodenje Centralnega registra prebivalcev, bo na podlagi predlagane dopolnitve Zakona o lokalnih volitvah in novega Zakona o evidenci volilne pravice dobil pravno podlago, da v volilne imenike za lokalne volitve uvršča tiste državljane držav članic EU, ki niso državljani Republike Slovenije, pa imajo dovoljenje za stalno prebivanje, pa tudi vse tiste, ki imajo dovoljenje oziroma potrdilo za začasno prebivanje. Volilni organi samoupravnih lokalnih skupnosti pa bodo na tej podlagi tudi tej kategoriji državljanov EU poslali vabilo za udeležbo na lokalnih volitvah.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov: /

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike: /

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo: /

6.4 Presoja posledic na socialnem področju: /

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja: /

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa: /

- a) Predstavitev sprejetega zakona:
 - ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
 - širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).
- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
 - zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
 - organi, civilna družba,
 - metode za spremljanje doseganja ciljev,
 - merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
 - časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
 - roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

Evropska komisija, Generalni direktorat za pravosodje, Direktorat C: Temeljne pravice in državljanstvo Unije v dopisu z dne 28. 10. 2011 števil. JUST/C2/GDF/ip (2011) s1208482 po preučitvi Zakona o lokalnih volitvah ZLV-UPB3 (Uradni list RS št. 94/07 in 45/08; v nadaljevanju ZLV) in Zakona o evidenci volilne pravice ZEVP-UPB1 (Uradni list RS, št. 01/07; v nadaljevanju ZEVP), ki predstavljata osnovno nacionalno zakonodajo, ki Direktivo 94/80/ES prenaša v slovenski pravni red, Vlado Republike Slovenije seznanila z ugotovitvijo, da morajo v skladu s slovensko zakonodajo državljani drugih držav članic za pridobitev aktivne in pasivne volilne pravice za lokalne volitve v Republiki Sloveniji prebivati v Sloveniji najmanj pet let, medtem ko za slovenske državljane takšna omejitev ne velja. V skladu s členom 3 Direktive 94/80/ES imajo državljani EU, ki izpolnjujejo enake pogoje glede aktivne in pasivne volilne pravice, kakor jih njihova država prebivanja določa za svoje državljane, aktivno in pasivno volilno pravico. Vendar pa v slovenskem primeru pogoj petletnega prebivanja velja samo za državljane drugih držav članic EU. Zato se Komisiji zdi, da je ta zahteva v nasprotju z Direktivo

94/80/ES. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR), takrat pristojna za sistemske predpise s področja področje lokalne samouprave, in Ministrstvo za notranje zadeve, v katerega pristojnosti so volilni imeniki, sta skrbno preučila zadevo števil. JUST/C2/GDF/ip (2011) s1208482 in se po pregledu ZEVP in ZLV dogovorila, da bosta pripravila predloga sprememb in dopolnitev obeh omenjenih predpisov. Glede na navedeno je Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve Evropsko komisijo 5. 1. 2012 obvestila, da bo Vlada Republike Slovenije pripravila zgoraj navedene spremembe obeh zakonov in jih predlagala Državnemu zboru Republike Slovenije s predlogom, da ju ta obravnava po skrajšanem postopku. Vlada je takrat ocenila, da bi bile pod navedenimi pogoji spremembe uveljavljene do sredine leta 2012. Prve redne lokalne volitve bodo jeseni 2014.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V 1. členu Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08) se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva Sveta 94/80 (ES) z dne 19. decembra 1994 o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (UL L št. 368 z dne 31. 12. 1994, str. 38), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2006/106/ES z dne 20. novembra 2006 o spremembi Direktive 94/80/ES o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva, zaradi pristopa Bolgarije in Romunije (UL L št. 363 z dne 20. 12. 2006, str. 409).«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

2. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

»5. člen

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima veljavno dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma veljavno potrdilo o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Pravico voliti člana občinskega sveta imajo pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi tujci, ki imajo veljavno dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Volilno pravico iz prvega in tretjega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima stalno prebivališče.

Volilno pravico iz drugega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima stalno prebivališče, če stalnega prebivališča nima prijavljenega v Republiki Sloveniji, pa v občini, v kateri ima zadnje prijavljeno začasno prebivališče.

Glede omejitve izvrševanja volilne pravice na lokalnih volitvah oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja volilno pravico za volitve v Državni zbor.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona se volilni imeniki za volitve županov in članov občinskega sveta sestavijo v skladu s tem zakonom ne glede na določbe prvega odstavka 2. člena, 8., 9., 19., 20., 24. in 26. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo).

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Zakon o lokalnih volitvah ne vsebuje določbe o prenosu Direktive Sveta 94/80 (ES) z dne 19. decembra 1994 o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva (UL L št. 368 z dne 31. 12. 1994, str. 38), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2006/106/ES z dne 20. novembra 2006 o spremembi Direktive 94/80/ES o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva, zaradi pristopa Bolgarije in Romunije (UL L št. 363 z dne 20. 12. 2006, str. 409) v pravni red Republike Slovenije, zato je treba izrek o prenosu umestiti v drugi odstavek 1. člena zakona.

K 2. členu

Novi 5. člen se od veljavnega razlikuje v tem, da je v drugem odstavku aktivna in pasivna volilna pravica pri volitvah občinskega sveta urejena na način, da sta zajeti tako kategoriji državljanov Evropske unije, ki lahko v Republiki Sloveniji prebivajo stalno (z izdanim veljavnim dovoljenjem za stalno prebivanje) kakor tudi začasno (z izdanim veljavnim potrdilom o prijavi prebivanja). Skladno z novo dikcijo iz prejšnjega odstavka glede stalnega prebivališča sta popravljena tretji in redakcijsko četrti odstavek, saj je kraj uresničevanja volilne pravice državljanov držav Evropske unije opredeljen v novem petem odstavku tega člena, ki opredeljuje kraj uresničevanja volilne pravice oseb, državljanov držav Evropske unije. Državljan države EU ima volilno pravico v občini, v kateri ima stalno prebivališče, če pa stalnega prebivališča nima prijavljenega v Republiki Sloveniji, pa v občini, v kateri ima zadnje prijavljeno začasno bivališče.

K 3. členu

Prehodna določba je potrebna zaradi možne izvedbe lokalnih volitev ali lokalnih referendumov pred uskladitvijo zakona, ki ureja evidenco volilne pravice z direktivo. V tem primeru bodo volilni imeniki sestavljeni v skladu s tem zakonom.

K 4. členu

Določba opredeljuje začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJATA

1. člen

Ta zakon ureja volitve v občinske svete, volitve županov in volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti.

Volitve predstavnikov občin v pokrajinske svete in v ustrezne organe drugih širših lokalnih skupnosti urejajo občine s svojimi predpisi v skladu s sporazumom oziroma drugim aktom o povezavi z drugimi občinami v pokrajino ali drugo širšo lokalno skupnost.

5. člen

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Pravico voliti člana občinskega sveta imajo pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi tujci, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Volilno pravico iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima stalno prebivališče.

Glede omejitve izvrševanja volilne pravice na lokalnih volitvah oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja volilno pravico za volitve v Državni zbor.